

Scholar

LISTOPAD

2016

81 (272)

„SCHOLAR” - GAZETKA PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM POLSKIEGO W DAUGAVPILS

**11. listopada obchodzimy
w Polsce**

**Święto Niepodległości Polski
(ustanowiono je w 1937 roku).**

W tym dniu, 1918 roku, zakończyła się I Wojna Światowa. Strony konfliktu ogłosiły rozejm kończący działania wojenne. Na mocy tego porozumienia Polska, po 123 latach niewoli, odzyskała wolność i suwerenność.

Z okazji tego święta we wszystkich miastach Polski mieszkańcy wywieszają polskie flagi i dekorują swoje domy w barwy narodowe (biel i czerwień). W szkołach organizowane są uroczyste apele, akademie i koncerty. Na grobach bohaterów narodowych składane są kwiaty. Prezydent RP wygłasza orędzie do Narodu.

W Warszawie i w kilku innych większych miastach organizowane są marsze, demonstracje, a także imprezy sportowe (biegi, maratony)

i artystyczne.

W naszej szkole także obchodziliśmy Święto Niepodległości Polski. 11 listopada 2016 roku o godzinie 13.00 odbyła się uroczysta akademie ku czci Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, w której wzięli udział wszyscy uczniowie i nauczyciele naszej szkoły, a także zaproszeni Goście – Rodzice, przedstawiciele Organizacji Polonijnych oraz Konsul RP. **Święto Niepodległości** czciliśmy nie tylko 11 listopada w szkole. Nasi uczniowie także czytali i występowali w trakcie uroczystej mszy " Za Ojczyznę", która odbyła się w niedzielę, 13 listopada.

18. listopada obchodzimy Święto Niepodległości Łotwy. Tego dnia w 1918 roku proklamowano powstanie Republiki Łotewskiej. Z tej okazji co roku (także i w 2016) odbywają się świąteczne koncerty, akademie i spotkania, oraz składane są

W numerze:

• *Tydzień
Patriotyczny*

• *GRATULUJEMY!
Sukcesy naszych
koleżanek i kolegów.*

• *PIEDALIES
LIKTEŅDĀRZA
VEIDOŠANĀ*

• *"NĀC ĀRĀ!"
A po szkole...*

kwiaty pod pomnikami Wolności. Nasze miasto już od kilku dni jest świątecznie udekorowane (iluminacje na ulicy 18 listopada), a wszyscy uczniowie i nauczyciele naszej szkoły noszą znaczki w narodowych barwach Łotwy, symbolizujące niepodległość naszego Państwa.

WOLNOŚĆ

„możesz robić, co chcesz i nikogo nie słuchać”

„nie chodzisz do szkoły ani do pracy”

„wolność jest swobodnie lecącym ptakiem”

„możesz robić, co chcesz, bez żadnych nakazów, zasad i zakazów”

[rysunek wyspy na morzu, palmy i słońca]

„nie ma szkoły, nie ma obowiązków, dużo pieniędzy”

„wolność to przyjaciele”

„są wakacje i nie trzeba chodzić do szkoły”

„nic nie trzeba robić, nie trzeba się uczyć”

„ptak, któremu otworzyli drzwiczki klatki i pozwolili odlecieć”

„spacery, kąpanie się w morzu, odwiedzanie przyjaciół, rozmowy, gry i zabawy z rodzicami”

„lato i wakacje”

„człowiek, ludzkość, państwo, radość”

„świat marzeń, bez żadnych ograniczeń, swoboda wyboru, możliwość bycia sobą”

„realizacja celów, marzenia, swoboda decydowania, możliwość bycia sobą, stan ducha, bycie <<kotem>>”

„robisz, co chcesz”

Tatiana Belikowa, kl. 8

Mums ticis viszilākais ezers
Un rudākais rudzu lauks.
Visbaltākā bērzu birze,
Vismelnākais rupjmaizes klaipts.
Un tieši Latvijai ticis
Vissvētākais debesu jums,
Jo savu visskaistāko zemi
Dievs ir atdevis mums.

/L. Vāczemnieks/

PIEDALIES

LIKTEŅDĀRZA VEIDOŠANĀ

1918. gada 18. novembrī tika pasludināta Latvijas neatkarība. Šogad mēs visi svinam Latvijas 98. gadadienu. Šajos gados Latvijas tautai nācās izturēt daudz pārbaudījumu un dalīties daudzos prieka brīžos. Mums jābūt pateicīgiem tiem cilvēkiem, kas cīnījās par mūsu Tēvzemes brīvību. “Ikvienam ir rokas jāpieliek, lai lielais darbs uz priekšu tiek,” teica latviešu dižākais dzejnieks Rainis. Vai esi dzirdējis par Likteņdārzu? Tā ir īpaša vieta, kas top Koknesē uz salas Daugavā.

Likteņdārza mākslinieciskās un filozofiskās koncepcijas autors ir Japānas ainavu arhitekts Šunmio Masuno. Pirmie darbi dārzā sākti 2008. gadā, radot ābelīšu alejas ceļu. Pateicoties desmitiem tūkstošu

cilvēku atbalstam, ar katru gadu likteņdārzs kļūst iespaidīgāks.

Likteņdārza ābeļu aleja nobruģēta ar 113 000 bruģakmeņiem, uz kuriem iegravēti dārza atbalstītāju vārdi. Alejas abās pusēs sastādītas ābelītes, un tā ved uz dārza centrālo daļu – amfiteātri. To ieskauj pelēku akmeņu krāvums "Sirmais saulriets", ko veido vairāk nekā 42 000 akmeņu, ko savu tuvinieku piemiņai atveduši Latvijas iedzīvotāji. Tieši pretī amfiteātra centram saule riet tikai vienu reizi gadā – 18. novembrī. Amfiteātrī iestādīta arī simboliska ozolu godasardze – 39 īpaši ozoli, ko Latvijas pašvaldības veltījušas sava novada politiski represēto piemiņai. Daugavas malā redzams lielais Sirdsakmens – liels akmens sirds formā. Netālu no tā tiek stādīts kāzu mežs, ko veido koki, ko savā īpašajā dienā ir iestādījuši jaunlaulātie. Vecās Rīga–Maskavas šosejas malā ir izvietota novēlējumu siena ar vairāk nekā 2000 vēlējumu plāksnītēm Latvijai.

Dodies pastaigā uz Likteņdārzu! Likteņdārzā var nokļūt, dodoties 3 kilometrus garā pastaigā no Kokneses pilsdrupām pa labiekārtotu dabas taku gar Daugavu, vērojot Kokneses un Daugavas krasta gleznaino ainavu.

Likteņdārza tapšanu var atbalstīt dažādos veidos: atvest zemi, bruģakmeņus, koku stādījumus, ziedot naudu vai piedalīties Likteņdārza veidošanas talkās! Likteņdārzs būs mūsu kopīgā dāvana Latvijai 100. dzimšanas dienā. Piedalies šīs dāvanas veidošanā!

Ilona Gricāne

**SUKCESY UCZNIÓW GIMNAZJUM im.
Józefa Piłsudskiego w Daugavpils**

Jest się czym pochwalić, jest kogo pochwalić!

Minęły dwa miesiące nauki, w trakcie których niektórzy uczniowie wzięli na siebie dodatkową pracę, bo zgłosili się do różnych konkursów organizowanych i w szkole, i poza szkołą.

- We wrześniu Bożena Rakicka - uczennica klasy VII b na *Dyktandzie*, które jak zwykle odbyło się w naszej szkole, otrzymała wyróżnienie. To nie było co, bo w pisaniu uczestniczyło ponad 100 osób z całej Łotwy, w tym i uczniowie, i osoby dorosłe, a i bardzo dorosłe... Na dodatek Bożena była jedną z najmłodszych piszących.

- W październiku w Domu Polskim odbył się konkurs dla młodzieży „*Życie i twórczości Henryka Sienkiewicza*”. Uczniowie, którzy wybrali dla swojej grupy nazwę „*Nobliści*”, a byli to: I. Kiselevska z klasy XII., K. Abaroviča z IX., B. Rakicka z VIIb oraz R. Dzalbe z VI. zajęli w konkursie 2 miejsce.

- W listopadzie na centralny etap Konkursu Recytatorskiego „*Kresy 2016*” z naszego gimnazjum pojechało sześcioro uczniów: Kornelia Łapkowska (kl. 6), Wioleta Golovane (kl. V), Jasmina Zile (kl. IX), Bożena Rakicka (kl. VIIb), Jolanta Smulko (kl. X) i Anton Kazaczonok (kl. XI). Uczestnicy prezentowali po dwa wiersze (lub fragmenty prozy) polskich pisarzy; jeden z punktów regulaminu stanowił, że przynajmniej jeden z tych utworów powinien być autorstwa Adama Mickiewicza. Wszyscy zostali zauważeni przez jury, Bożena otrzymała wyróżnienie, pozostali zajęli w swoich kategoriach wiekowych nagradzane miejsca, a Jolanta i Anton nie tylko wywalczyli pierwsze miejsca, a będą jeszcze reprezentować swój talent w Białymstoku, walcząc o „*GRAND PRIX KRESÓW 2016*”. A my będziemy za was trzymać kciuki!

- W przyszłym roku będziemy też trzymać

kciuki za uczniów z klasy V.: Artura Čitalkina, Witka Galvānsa, Rajmonda Vērdiņa, bo razem z uczniami z innych daugavpilskich szkół będą w Rydze walczyć o tytuł Super Chłopaka. Teraz cieszymy się z ich sukcesu na terenie miasta. Już są SUPER! 🤗👏 🤗👏 🤗👏

BRAWO! Gratulujemy raz jeszcze wszystkim wymienionym, jesteście wspaniali! 🤗👏

A ponadto: W dniach 17-21 października w naszej szkole gościliśmy 15 uczniów i 2 nauczycieli z Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Króla Jana III Sobieskiego z Legionowa. W tym czasie młodzież uczestniczyła w naszych lekcjach i zajęciach pozaszkolnych. Miała ona szansę poznać atrakcje Dyneburga i innych miejsc – Aglona, Ryga – a także odwiedzić łotewskie sklepy i zrobić zakupy.

Te kilka dni były pełne spotkań, radości i wrażeń. Czekamy na naszą wizytę w Polsce.

Władysław Kawecki, kl.9

Prosimy też wszystkich uczniów naszego gimnazjum, by chwalili się swoimi sukcesami. Redakcja „Scholara” czeka na te informacje. Przychodźcie do nauczycieli języka polskiego: do pań Ewy i Teresy oraz do pana Ryszarda. Z ogromną radością napiszemy o wszelkich waszych osiągnięciach.

"NĀC ĀRĀ!"

4. novembrī Rīgas Teikas vidusskolā notika vides izglītības pedagogu metodisko darbu skate "Nāc ārā!", kurās mērķis bija popularizēt labās prakses piemērus un to izmantošanu darbā ar skolēniem. Skatē savus darbus prezentēja 17 pedagogi no 11 novadiem un pilsētām.

Daugavpili šajā skatē pārstāvēja mūsu ģimnāzijas dabaszinību skolotāja Ilona Gricāne, prezentējot pārgājienu-spēli "Nāc ārā un mācies mežā!" pa Jaunās Forštades mežu. Spēles mērķis ir pārgājienu pārvērst par izzinošu spēli, iepazīstot piepilsētas mežu kā daudzfunkcionālu vides objektu ar daudzveidīgām ekosistēmām, dažādiem tautsaimniecības infrastruktūras objektiem, kā arī vērtīgām pagātnes liecībām. 8 km garajā pārgājienu maršrutā spēlētāji apmeklēja 16 stacijas, meklēja atbildes uz daudziem viktorīnas jautājumiem, uzzina daudz jaunu faktu no dabaszinību, sporta un vēstures jomām, mācās vērot un saudzēt dabu. Skatē prezentētais plakāts ar fotogrāfijām no jau novadītājiem pārgājienu (pārgājienu jau devās 5., 6. un klases) aicina ikvienu interesentu doties šajā pārgājienu-spēlē un gūt prieku, lietderīgi un aktīvi pavadot laiku dabā.

A po szkole...

Rozpoczynamy cykl artykułów o pozaszkolnej

aktyvności uczniów od informacji, czym interesują się i co robią po szkole uczniowie klasy V.

Jest nas w klasie 28 – szesnaście dziewcząt i dwunastu chłopaków. Prawie wszyscy chodzą na jakieś popołudniowe zajęcia. Najwięcej z nas tańczy w Kukułeczce, poza tym niektórzy chłopcy zajmują się breakdancem, a dziewczyny na zacięciach tanecznych poznają różne techniki - w tym taniec nowoczesny.

Kilkoro uczestniczy w zajęciach chóru, jedna osoba gra w zespole muzycznym, a do szkoły muzycznej chodzi aż 7 osób – może kiedyś sami stworzymy jakiś zespół ;)

Interesuje nas też plastyka – jedni uczą się w szkole plastycznej, inni tworzą macramé, chłopcy zajmują się modelowaniem, konstruowaniem czy też pracą z drewnem.

Jest uczeń, który poznaje IT – nowoczesne techniki komputerowe, ale i tak ... wygrywa sport! I nie tylko chłopaki chodzą na zajęcia sportowe!

A jakimi sportami się zajmujemy? Wiadomo: piłka nożna, koszykówka, siatkówka. Ale też sporty walki, strzelanie czy pływanie. Sportem zajmują się też te osoby, które nie są zapisane na jakieś zajęcia, a po prostu po lekcjach na podwórku grają z kolegami i koleżankami... Bo wiadomo: SPORT TO ZDROWIE, a my chcemy być zdrowi...

Alina Smilgina, kl. 5

UZMANĪBU – BISFENOLS A!

Vai tu zini, ka pietiek paņemt kases čeku divos pirkstos, lai uz tiem paliktu 1,5-4 mikrogrami bisfenola A. Kas tad ir šis ķīmiskais savienojums? Zinātnieki ir pierādījuši, ka bisfenols A ir tikpat bīstams kā herbicīdi un pesticīdi – vielas augu kaitēkļu, slimību un nezāļu apkarošanai. Bisfenols A ir viela, kas bojā cilvēka hormonālo sistēmu, visvairāk spermatozoīdus un olšūnas un atstāj neatgriezeniskas sekas uz nākamo paaudzi.

Bisfenolu A iegūst no naftas produktiem - no fenola un acetona - un lieto plastmasas ražošanā. Šī plastmasa izskatās līdzīga stiklam, ir ļoti izturīga un ilgstoši lietojama. Tāpat šo vielu lieto arī termojūtīgu papīru, piemēram, kases čeku, ražošanā.

Problēma ir tajā, ka bisfenolu nevar pilnībā pārvest par plastmasu, paliek atliekas, kas aktivizējas plastmasu karsējot (kaut vai mazgājot karstā ūdenī!).

Bisfenola nokļūšana apkārtējā vidē un pārtikā ir nevēlama, jo tas labi uzsūcas, labi uzkrājas taukos. Pieauguša cilvēka aknas to labi pārstrādā, taču bērna aknas – slikti.

Ikdienā pievērsiet vairāk uzmanības plastmasas kārbām, īpaši – pārtikas iepakojumam, vai to sastāvā ir bisfenols A! Biedrība "Par veselīgu Latviju" portālā Manabals.lv aicina nobalsot par iniciatīvu „Par bisfenolu saturošu pārtikas iepakojuma aizliegšanu”. Tajā teikts: „Mūsdienās gandrīz katrs pārtikas produkts ir iepakots kādā plastmasas iepakojumā: kārbā, plēvē vai pudelē. Bīstamākā viela, kas sastopama plastmasā ir bisfenols A (BPA). Bisfenols A ir cilvēka radīta ķīmikālija. No tās izgatavo lielās, vairākkārt lietojamās ūdens pudeles, kompaktdiskus, virtuves piederumus, nesenā pagātnē arī bērnu pudelītes un vēl citas lietas. Tāpat bisfenolu A pievieno pārklājumam konservu kārbās, lai metāls nesaskartos ar ēdienu un nebojātu to. Bisfenols A spēj atdarināt cilvēka dabiskos hormonus un, nonākot organismā, iejaukties mūsu hormonālajā sistēmā.”

Kā tad atpazīt šo indīgo plastmasu? **Apzīmējums "7" uz plastmasas iepakojuma nozīmē, ka trauka ražošanā ir izmantots bisfenols A.** Uzmanīgi aplūkojiet plastmasas kārbas, ja vēlaties tās atkārtoti lietot! Pēc vienreizējo trauku izmāzģāšanas trauku mazģājamā mašīnā kaitīgo vielu izdalģšanās pieaug desmitkārtģigi. **Izvēloties produktus plastmasas iepakojumos, izvairieties no marģejuma - "PC", "PVC", "PC-7", "7-OTHER", kas norādģti iepakojuma apakģšā. Šģe plastmasas izstrādģjumi satur BISFENOLU A – BPA!**

Ilona Gricāne

Kačik humoru!

Jasiu przychodzi do domu i mówi do mamy:

- Mamo dostałem 5 w szkole.

Mama:

- Naprawdę.

$$2+2+1=5$$

Jasiu:

- Tak, dwójkę z matematyki, dwójkę z historii i jedynkę z Polskiego...

J.Pilsudska Daugavpils valsts poļu ģimnāzija

Redakcijas grupa: *Teresa Biala, Ryszard Morawski, Ewa Dunaj, Ilona Gricāne.*

Tehniska izstrāde: *Jeļena Skopina*

Adrese: *Varšavas iela 2, Daugavpils, Latvija*

Avīze tiek izdota no 1991.g. Iznāk vienu reizi mēnesī.